

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
szabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és cseanádi egyesül-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 584

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvárdul Regela Ferdi-
nand L. (Jósett főh.-ut) 22

TELEFON-SZÁM 184

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, szeptember 17

Elhalasztották
az adóvallomások bejelentését(December 1. a terminus. — A tisztviselőknek is
tanulmányozni kell a törvényt.)

Arad minden polgárát kö-
zről érdekli az a Bucurestiből
ma Aradra érkezett távirat, amely
hírül adja, hogy a kormány az
adóvallomások bejelentési termi-
nusát *október 1-ről december 1-re*
tolta ki. Ez az intézkedés nemcsak
az adófizető polgárság körében
kelt érthető örömet, hanem meg-
nyugtatta azokat a tisztviselőket
is, akik a vallomási ivatek keze-
lik, mert így bőven nyílik idejük
és alkalmuk az adótörvények tü-
zetes áttanulmányozására, ami az
október 1-i terminus esetén lehe-
tetlenség lett volna számukra. A
polgárság szempontjából pedig
mást remélünk a határidő kitolá-
sától. Reméljük azt, hogy a pénz-
ügyi kormány ez idő alatt az új
adótörvények revízióját rendeli el
és lényeges enyhítéseket léptet
életbe. Tudja mindenki, hogy az
állam ma rá van utalva a súlyos
adókra, de a helyes adópolitika
sohasem léphet át azon a határon,
ahol már az adóalanyok össze-
rozkodása következik. Az adó-
vallomások elhalasztásáról a kö-
vetkezőkben számolunk be:

December elsejéig.

BUCURESTI. Cudalbu minisz-
ter meggyőződést szerezvén ar-
ról, hogy az új adótörvények spe-
ciális előkészületet és tanulmányo-
zást igényelnek a tisztviselők ré-
széről is, elhatározta, hogy az
adóvallomások benyújtásának ha-
táridejét az országban lakókra ez
év december hó 1-ig, a külföldiekre
december hó 15-ig meghosszab-
bítja.

A bejelentés elhalasztása.

Az aradi kereskedelmi és ipar-
kamara közli: Az új adók be-
vallása körül tudvaleg a leg-
nagyobb bizonytalanság uralko-
dik. A bevallási ivatek olyan kom-
plikáltak, hogy hasábjaiakon még a
szakemberek sem tudnak elindul-
ni, annál kevésbé magánosok, ke-
reskedők és iparosok. A dolog
annyival súlyosabb, mert a beval-
lások határidejét nagyon rövidre
szabták. Aradon október elsejéig
kellene valamennyi bevallási ivate
benyújtani. Ez a rövid határidő
érthető izgatottságot támaszt a
közönség körében, mert a bevallás
elmulasztását, vagy késedelmes

benyújtását birsággal sújtják. Elő-
re látható volt, hogy a határidőt
kifogják tolni, mert hiszen a pénz-
ügyi hatóságok sem készülhetné-
nek el október elsejéig, így is tör-
tént. Zima Tibor, az aradi keres-

Barabás Béla a terminus kitolásáról.

Az Aradi Közlöny munkatársa
kérdést intézett ebben a fontos
közérdekű ügyben dr. Barabás Bé-
lához, az adóügyek alapos ismer-
őjéhez, aki a következő érdekes
kijelentéseket tette:

— Az a hír, hogy az adóbe-
hajtások kiadásának határidejét
hosszabb időre kitolták, *engem*
nem ért váratlanul. Ez természet-
es volt, mert fizikai lehetetlenség
erőltetése önmagát bosszulja meg.
Az október 1-ig beadni kényszerít-
ett vallomásoknak semmi hasz-
nát nem lehetett volna venni. Kár-
bavesztett idő, munka, pénz, papi-
ros. Aztán mi értelme lett volna,
erőltetni ezeket a bejelentéseket
itt Aradon, amikor a vidéken ezek
ről mitsem tudnak. A törvény az
egész ország területére szól s az
erre vonatkozó végrehajtási kor-
mányrendeletek mindenütt végre-
hajtandók szigorúan, mert így ki-
vánják ezt a kibocsátott hivatalos
hirdetmények. Tegnap voltam Uj-
aradon. Én voltam az első, aki
megbízás folytán két ilyen bejelen-
tést beadtam 1. és 2. számok alatt.
Az adóhivatal csodálkozott ezen a
pontosságon, mert az ujaradi la-
kosság még egyetlenegy bejelentő
ivet sem vitt el kitöltés végett.

— Találkoztam egy közeli vi-
dék papjával, kérdeztem tőle,
hogy a lakosság miként viselkedik
ez adóvallomásokkal szemben. A
pap rám nézett, mert az ő falujá-
ban ez sem hirdető, sem dobolva
nincs, ott a község házában sem tud-
nak erről semmit sem, — csak az
ujságokból mosolyogva olvassák
az aradi hajsztát. Kértem, miért
volt tehát oly veszedelmesen sür-
gős ez a beadás itt Aradon? De
nem várok feleletet, győzött a be-
látás s egyelőre enyhült a hely-
zet. Ez is valami.

— De a gyökeres baj ezzel
nem orvosoltatott. A fuser szabó
rosszul tákolta össze az új ruhá-
mat, sok hiba van rajta. Hiába
próbálom én fel ezt aruhát három

kedelmi és iparkamara főtitkára
ma táviratot küldött a kamara cí-
mére, amelyben közli, hogy a kor-
mány a kamarák intervenciójára
az adóvallomások benyújtásának
határidejét *december hó 1-ig meg-*
hosszabbította. Erre az időre szük-
ség is van, hogy a közönség meg-
felelően tájékozódhassék és az
adóvallomási ivatek labirintusát he-
lyes adatokkal töltsék ki.

hét mulva, az akkor is csak rossz
lesz, nem viselhetem akkor sem.
Okosan cselekszik tehát a szabó,
ha nem erőlteti rám azt a ruhát,
amit rosszul csinált meg, hanem
igyekszik átdolgozni, testemre
igazítani, viselhetővé tenni. Így
vagyunk ez adótörvényekkel is. A
halasztással nem sokat nyerhe-
tünk, csak *épen egy kis időt meg-*
ismerkedni — az ismeretlennel.
Ezt a halasztást is módosítani
kell. Mert mire jó az, hogy a val-
lomásokat december 1-ig halasz-
tották, mikor a rendelet szerint
január 31-ig újabb vallomásokat
kell beadni? Az volna a helyes,
ha bevárnák januárt s akkor len-
nének kényszerülve egy alkalom-
mal időt, munkát, pénzt fordítani

Bojkott-terv Magyarország ellen.

(Nem engedik meg a cseh-jugoszláv korridort. — Újabb antant-ultimá-
tum készül.)

BÉCS. A Mittagszeitung írja:
Della Toreta mári olasz külügy-
miniszter elhagyta Bécsset. Bécsi
tartózkodása alatt tisztázták a
nyugatmagyarországi kérdést,
már amennyiben az érinő a nagy-
antantot. A Magyarország elleni
eljárásban a római, párisi és lon-
doni kormányok állítólag a kö-
vetkezőkben egyeztek meg: Be-
várják Magyarország választát a
második antant-jegyzékre. Ha ez
a válasz kitérő lesz, akkor az
antant Magyarországhoz ultimá-
tumot intéz, amelyben kényszer-
rendszabályok alkalmazását he-
lyezi kilátásba. A kényszer rend-
szabályokat így csoportosítják:
Kezdetben gazdasági szankciókat
terveznek, még pedig úgy, hogy
Magyarországot teljesen blokál-
ják. A blokád az utódállamok
hajtának végre. Kimondanak to-
vábbá Magyarországra a teljes
forgalmi zárlatot. A gazdasági
szankciók eredménytelensége ese-
tén katonai lépések következne-
nek. Az ultimátum átadását e hét
folyamán várják. Az ultimátum
szövegét a nagyköveti tanács ál-
lapítja meg. Az antant változat-
lanul azon az állásponton van,
hogy nem engedi meg a jugoszlá-

az új adórendszer komoly meg-
alapozására.

— Mikor az elhalasztás hírért
hozta az „Aradi Közlöny” egyik
munkatársa, épen egy cikken dol-
goztam a lap részére, a melyen a
törvény egy szarvashibáját mu-
tatom ki és pedig épen az állam
hátrányára. Ezt a cikket később-
re hagyom. Egyelőre csak azt ta-
nácsolom az illetékes tényezők-
nek, hogy szíveljék meg az aradi
közvélemény hasábjain megjelent
észrevételeket, nemcsak, de hasz-
nálják is fel s közvetítsék a ma-
gasabb fórumok elé, mert jó lesz
ám az okos emberekre is hall-
gatni.

Tárgyalnak

a lakáshivatal elhelyezéséről.

Az aradi repatriáló hivatal fő-
nöke Vatian Aurél és dr. Chicin
Remus lakáshivatali elnök ma
délelőtt Oreséanu táblabíróval
együtt a lakbérleti hivatal ujon-
nan kinevezett elnökével együtt
felkeresték dr. Robu János főpol-
gármestert és hosszasan tárgyal-
tak a repatriáló- és lakáshivata-
lok új elhelyezéséről. A főpol-
gármester úgy szeretné, ha a két
hivatal a térparancsnokság helyi-
ségébe költözhetnék. A térpa-
rancsnokság pedig a Hartmann-
féle házban nyerne elhelyezést.

voknak és cseheknek, hogy Nyu-
gatmagyarországra bevonulja-
nak.

BÉCS. A tiroli védőrség nyilat-
kozik és kijelenti, hogy nem ve-
het részt oly akcióban, amely a
saint-germaini békeszerződésen
alapszik. A békeszerződés tudva-
levőleg Dél-tiroli Olaszországnak
juttatta.

KASSA. A kassai Esti Ujság
értesülése szerint Csehország és
Jugoszlávia meg akarják szerezni
a pozsony—szombathely—nagy-
kanizsai vonalat, hogy ezen a te-
rületen megvalósíthassák a korri-
dort. A terv a nagykövetség ta-
mácsa előtt fekszik. Clark prágai
angol követ, aki eleinte hevesen
ellenezte a tervet, most ellenje-
gyezte a memorandumot.

LONDON. Az angol kormány
csatlakozik ahhoz az olasz állás-
ponthoz, hogy a nagyhatalmak ne
tűrjék el a kisanant intervenció-
ját. Ezzel a cseh-délszláv korri-
dor terve lehetetlenné válik.

LONDON. Az angol külügyi
hivatal most tanulmányozza Ma-
gyarország válaszigyzéke. Ma-
néhány nap mulva közli álláspont-
ját a nagykövetség tanácsával.

A buza-kivitel revíziója

(Szabaddá tették a malmok gabonabevásárlásait.)

Annak a küzdelemnek, amelyet az aradi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére indítottak az erdélyi malmok az új termésrendelet ellen s a válságba jutott erdélyi malomipar helyzetének felsegítésére, mutatkozik már az első eredménye. Az aradi kamara intervenciójára a belügyminiszteriumban működő központi gabonabevásárló-bizottság tegnap rendeletileg utasította az összes megyei bizottságokat, hogy tegyék lehetővé a malmok számára a megyéjük területén történő s a megye belső szükségletének fedezésére szolgáló gabonamenyiségnek bevásárlását. A malmok tehát megyéjük területén a megyebeliek szükségleteire ezennel szabadon vásárolhatnak. Remélhető, hogy az új termésrendelet ellen megindult nagyarányú mozgalom, amelybe most már nemcsak az erdélyi, de a régi királyságbeli malmok is bekapcsolódtak, egyéb eredményekre is fog vezetni, a termésrendelettel maugurált új rendszer, mely a buza és liszt kivitelét az állam monopóliumává teszi, s amelynek tarthatatlanságát az aradi kamara hosszú és alaposan megindokolt memorandumban fejtette ki, revízió alá kerül.

Az állatforgalmi adó.

(Nem lehet emelni a husarakat.)

Ma lépett életbe az aradi állatvásáron a város kétszázalékos állatforgalmi adója. A városban az adó miatt olyan aggodalmak hangzottak el, hogy a mészárosok fel fogják emelni a husarakat. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott ebben az irányban dr. Angel István polgármesterrel, aki a következőket jelentette ki:

— Az aggodalom és egyesek felzudulása az állatforgalmi adó miatt teljesen alaptalan. Oradea-maren már másfél év óta életbelépett a kétszázalékos állatforgalmi adó. A mészárosoknak a kétszázalékos forgalmi adó miatt nincs joguk felemelni a husarakat, mert ez a kétszázalék olyan csekély összeget tesz ki, hogy a husárak kialakulását nem befolyásolhatja. Aradon, ahol csak kétszáz százalékos a községi pótdadó, feltétlenül szükségessé vált, hogy a kiadások fedezésére törvényes eszközökhöz folyamodjunk. Ezt annál is inkább tesszük, mert tudjuk, hogy ez a város közönségének érdekeit szolgálja. Számos olyan község van Erdélyben, ahol nem kétszáz, hanem ezer, vagy 1200 százalékos a pótdadó. A város nem akarja a közönséget ilyen nagy adóval terhelni s így Oradea-mare példájára életbe léptette az állatforgalmi adót, amely részben hozzájárul a nagy kiadások fedezéséhez.

Millió korona egy kiviteli engedélyért. A keresztény-párt a kiscgazdák ellen

BUDAPEST. Nagyatádi Szabó István magyar földművelésügyi miniszter egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a részleges kormányválságról szóló híresztelések igazak lehetnek bár, de ő nem tud válságról. Hegedűs Loránt pénzügyminiszterrel tudja, hogy elkedvetlenedett és más miniszterekről is tudja ezt. Magáról azonban nem nyilatkozott.

A keresztény-pártban kifogásolták azt, hogy a kiscgazda-párt támada a rendőri nyomozás módját, holott nagyatádi Szabó István veje és magántitkára kompromittálva vannak. Megütözéssel tárgyalták nagyatádi Szabó István ama kijelentését, hogy alig van neves politikus, aki kiviteli engedélyért ne járt volna közbe. A keresztény-párt követeli a kijárók névsorának nyilvánosságra hozatalát s egyúttal megnyugvással vette tudomásul, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök szigorú utasítást adott a vizsgálat lefolytatására.

BUDAPEST. A Magyar Kurir

Irodalom és művészet.

Komikusból — professzor.

(A tudomány tilfakozása.)

Leipzig. Az orvosi kamara a Szászország részére kiadott „Orvosi hírek”-ben magyarázatot hoz egy Bécsben is ismert psychotherapista és volt komikus Ottó Ottó kinevezéséről és tevékenységéről. A braunschweigi népoktatásügyi miniszterium egy Z. Oerter aláírt levelet közli, amely egy Blankenburgban felállított gyógyszer-tudományi iskoláról és Ottó Ottó odavaló kinevezéséről tartalmaz közléseket, melyben ezt a kinevezést jóvá is hagyja. Ugyancsak jóváhagyja, hogy Ottó Ottó tanítói hivatását professzori jelleggel és címmel folytathassa. A dr. Alt Konrád által aláírt cikk további közléseket tartalmaz Ottó Ottó horribilis honoráriumköveteléseiről, aki két schierkei szállodában, a „Kurhaus”-ban és a „Fürstenhöhe”-ben nagy szanatóriumokat rendezett be. Alt tanár azzal fejezi a cikkét, hogy véleménye szerint alapos törvényreformmal kellene a hasonló kuruzslásoknak véget vetni.

* Vasárnap délután BecsteleneK, a legutóbb nagy sikert aratott színmű kerül színpadra délutáni helyárrakkal. Tekintettel az általános óhajra, hogy a darabot a színház megismételje, csak úgy volt lehetséges, hogy vasárnap délutánra tűzte ki az igazgatóság, mivel az esti műsor már elkészítve és kiltűve volt más darabokkal.

* Kedden, csütörtökön és pénteken Bohémek. Carmen, Parasztecsület, Bajazzók Kertész Vilmos művész vendégfellépésével. Bohémek és Bajazzókban lép fel először Tiron Sylvia operabéna, ki szerződött tagja a társulatnak. Az operák többi szerepei az ismert gyakorlott kezekben vannak Róna igazgatóval az élén. Ezen operákat Csányi Mátyás tanította be és vezényli.

* Szerencsétlenc a legközelebbi operettújdonosság. Ezen új nagyszerű operettújdonosság foglalkoztatja az egész operettszemélyzetet. Az újdonosságot Jakabfy Dezső rendezi és Gellért Pál karnagy tanítja be.

MOZI. * Diadalmas élet az Apollóban. Nagy siker mellett mutatta be az Apolló színház a Diadalmas élet nagyszabású drámát, amelynek főszerepében a gyönyörű és elragadóan bájos Kollberg

értesülése szerint Esküdt Lajos, nagyatádi Szabó magántitkára, akit a kiviteli engedélyek körüli visszaélések miatt tartóztattak le, megörült cellájában, a falat verdesi és folyton ezt kiáltja: „Annyira te tettél tönkre!” Az orvosszakértők megvizsgálják, hogy nem szimulál-e?

BUDAPEST. Az ügyészséghez szállított 15 kijárón kívül még hét kijárót fognak átszállítani az ügyészséghez. Esküdt Lajos eleinte potom pénzért adta az engedélyeket, később azonban már 150 ezer koronát követelt egy engedélyért. Kenedy György egy millió koronát fizetett neki. Forbáth Róbert tőzsdebizományost azért tartóztatták le, mert Esküdt 2 millió koronát helyezett nála letétbe. Az orvosszakértők megállapították, hogy Esküdt nem örült meg.

BUDAPEST. A mai minisztertanács foglalkozott a kiviteli engedélyek ügyével és az engedélyek aktáit átadta a bíróságnak.

Ally művészetében volt alkalma gyönyörködni a közönségnek. Hung orvos bájos nővérével holdogán él, míg meg nem ismerkedik Horst ügyvéddel. — Ugyanis az ügyvéd és a leány között mély szerelem támad, amelyet azonban mind a ketten titkolnak. Egy izben a leány, hogy legalább lássa minden nap, az ügyvédet, a feleségéhez megy ápolónőnek. Hung, hogy hűga szerelme elől az akadályt elhárítsa, egy izben halálos alfátörst ad be az ügyvéd feleségének. Másnap azonban abba a gondolatba, hogy az asszonyt megölte, hebelolondult. Csak jóval később derült ki, hogy az asszony csak aludt és csak később egy idegrohama ölte meg. Ekkor az ügyvéd megadva az életjogát, feleségül veszi Hung hűgát. A rendkívül bájos képet szombaton és vasárnap vetíti az Apolló.

* Szénkirálynő az Urániában. Egy nagyszabású filmattrakció aratott megérdemelt sikert az Urániában a csütörtöki bemutató előadásán. A kép, mely öt felvonáson keresztül a legválfatosabb és legelragadóbb felvételek sorozatát vetíti, állandó lebilincselésben tartja a figyelmet. A szénkirálynő olasz film és maga ez a körülmény is biztosítja a kép eredeti szépségét. Fenséges vidékek tárnak fel előttünk, amelyeknek szemlétele teljesen lebilincsel. A kellemes rahásból, amelybe a nézőt szépségek felletti gyönyörűség vezeti, csak a mese izgalmai tudják felszabadítani. A szénkirálynő Gudrun Houlbet, aki páratlanul álló művészetével és ragyogó szépségével elbűvöli a szemlélőt. Az elsőrendű kép még szombaton és vasárnap megy az Uránia műsorán.

Felépülnek a munkásházak.

(Találtak alkalmas területet.)

Megirtá az Aradi Közlöny, hogy a pernyávai lakosság a város tanácsától a Libásdülőben 315 munkásház építésére engedélyt kért. A városi tanács azzal utasította vissza a pernyávaiak kérését, hogy ez a terület tekintettel arra, hogy a járványkórház és szennyvízszűrő telep közelében van, építkezésekre nem alkalmas. Felhívta a tanács a pernyávaiakat, hogy keressenek más területet és akkor teljesíteni fogja kérésüket. A

pernyávaiak értesülésünk szerint alkalmas területet találtak a munkásházak építésére a Gáj és Ségá között beszögélő buzsáki pusztán. Ezt a területet jelenlegi tulajdonosa hajlandó a pernyávaiak rendelkezésére bocsájtani, mivel ez a terület igen alkalmas házak építésére, mert egészséges és a városhoz közel van, valószínű, hogy a tanács teljesíteni fogja a pernyávaiaknak a földterület átadás iránti kérését és így csak hetek kérdése, hogy az építkezésekhez hozzáfogjanak.

Külföldi vendégek Aradon.

(Olasz képviselők és polgármesterek — angol államférfiak.)

A belügyminiszteriumtól a megyei prefekturára ma távirati értesítés érkezett, amely szerint Aradnak a közeljövőben érdekes látogatói lesznek. A távirati értesítés arról tudatja a megyei prefekturát, hogy szeptember 26-án kétszáztagú olasz kiránduló társaság érkezik Aradra. A társaság tagjai képviselők, szenátorok, több polgármester, községi és tartományi tanácsosok, tanárok, magisztrátus tagok, diákok, művészek, újságírók, kereskedők, földmivesek és hadirokkantak. A kiránduló társaság erdélyi körútja alkalmával e hó 26-án délután 5 órakor érkezik Aradra. A vendégek fogadtatását Pap L. János görög keleti püspök vezetésével alakult bizottság készíti elő.

A belügyminiszterium ma arról is értesítette a megyei prefekturát, hogy szeptember 30-a és október 5-e között négy angol államférfi hivatalos romániai kiküldetése alkalmával Aradra is ellátogat. A négytagú bizottság vezetője sir Harry Brittain angol államférfi, míg a többiek is az angol képviselőház tagjai. A bizottság érkezésének pontos dátumát a belügyminiszter annak idején közölni fogja a város és a megye vezetőségével.

Beöthy Pál meghalt.

(A magyar politikai élet gyászja.)

BUDAPEST. A biharmegyei Peterd községből az a távirati értesítés érkezett Budapestre, hogy Beöthy Pál, a háborus magyar képviselőház első elnöke peterdi birtokán meghalt. Beöthy Pál a háboru utolsó évében visszavonult a politikától és kizárólag gazdasága igazgatásának szentelte idejét. A testi hibával sújtott politikus önként bevonult a világháboru alatt katonának és a harcúterén Boehm-Ermolli tábornok parancsúrtisztje volt. Egy szolgálati lovaglása alkalmával lezuhant ovárról és agyvérzést kapott. Ekkor felmentették a katonai szolgálat alól és visszatért Budapestre, ahonnan visszavonult birtokára, amikor Wekerle Sándor vette át a magyar kormányt. Beöthy Pál gróf Tisza István legmeghittebb barátaihoz tartozott. Az elhunytban Beöthy László volt magyar kereskedelemügyi miniszter unokaöccsét gyászolja.

Egy nagykereskedés tolvajai.

(Elfogott hűtlen alkalmazottak.)

A napokban Fleiszig és Hirschfeld aradi nagykereskedő cég feljelentést tett az államrendőrségen, hogy az üzlet egyik raktárhelyiségéből huzamosabb idő óta nagy mennyiségű árut lopnak. A cég előadta egyben a feljelentéssel kapcsolatos, hogy a megtartott leltározás alkalmával kitiűnt, hogy a lopások következtében az üzlet 16 ezer leí kárt szenvedett. Az államrendőrség az ügyet a Rasztig-csoportnak osztotta ki nyomozás végett. Rasztig csoportvezető Gradinariu detektívvel megállapította, hogy az eltűnt árukat a tettesek az üzlet egyik pinceraktárából csempészték ki az advarra. A detektívek a nyomozás további során rájöttek, hogy a sorozatos lopást a Fleiszig és Hirschfeld-cég két alkalmazottja: Hopp György kereskedősegéd és Hon József szolga, továbbá Pakurár Jánosné házmesterné követték el. Rasztig csoportvezető ezután Gradinariu detektívvel házkutatást tartott a tettesek lakásán és ez alkalommal rákádak az ellopott áru legnagyobb részére. Mindhármukat átkísérik a királyi ügyészséghez.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Lakás

a fiatal házásoknak.

(Kilakoltatott biztosító társaság. — A lakásbizottság döntései.)

A lakásbizottság ma délután Balteanu Fag táblabíró elnöklete alatt ülést tartott, amely több órán át tartott és több érdekes kérdés megvitatása után feltűnően sok döntést hozott. Resch Ferenc nyugalmazott altábornagy Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 34. számú lakását özv. Tenner Lajosnének utalták ki. A Weisz Márkus házában levő Kuglisch-féle lakást tizenketten kérvényezték, a bizottság végül is Solymos Gézának utalta ki, aki Agoston Zsigmond anyakönyvvezető aláírásával ellátott hivatalos okmánnyal igazolta, hogy addig nem nősülhet meg, míg ezt a Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám alatt levő kétszobás lakást ki nem utalják számára. A lakáshivatalnak ez a döntése bizonyosan sok fiatal szerelmes szívet dobogtatja meg, mert hisz a mai házassághoz mégis a legfőbb kellék a lakás. Hozdovics József telefonkezelőnek a Piata St. Sava (Kelemen téren) utaltak ki háromszobás lakást. Sabin Stefea a Moise Nicoara gimnázium tanára megkapta a Str. Joan Calvin (Kálvin János-utca) 4. szám alatt levő négyosztós lakást, amelyben jelenleg Stamatiade tanár lakik. Turdean János megkapta a Str. Seminarului (Sina utca) 3. szám alatt levő háromszobás volt Schmidt Pál-féle lakást. Dr. Popescu Pavel Str. Unirei (Fábián-utca) levő dr. Lakatos-féle

házban két szobából és mellékhelyiségekből álló lakást kapott. A lakásbizottság megengedte özv. Grün Henrikné Piata Plevnei (Árpád-tér) 5. számú, a zsidó hitközség házában levő kereskedőnek, hogy üzlethelyiségét átadja Vértes Bélának. Aurél Călușeanu Luther-utca 1a. szám alatt kapott háromszobás lakást. Pika Sándornak a Str. Theodor Serb (Török Ignác-utca) 6. szám alatt utaltak ki kétszobás lakást. Legvégül igen érdekes döntést hozott a bizottság. Amennyiben az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. szám alatt levő helyiségeit elrekvirálta az aradi román nemzeti közmuvelődési egyesület részére. A biztosító társaság a színházépületben levő Lloyd-helyiségeibe költözik. A lakásbizottság az itt felsoroltakon kívül még számos apróbb lakás felett döntött.

OOOOOOOOOOOOOOOO

LEGUJABB

Magyarország és a népszövetség.

GENF. Magyarország arra kérte a népszövetség tanácsát, hogy a népszövetségbe való felvételének tárgyalását halassza el szeptember 21-ig. Gróf Apponyi Albert genfi utja is halasztást szenvedett. A tanács teljesítette Magyarország kérelmét.

Sikkasztó tőzsdebizományos.

BUDAPEST. Weisz Tivadar tőzsdebizományos ellen több budapesti cég feljelentést tett, hogy több millió koronát elsikkasztott. Hírlik, hogy Weisz Tivadar fizetésképtelen lett, mert Forbáth Róbert tőzsdebizományos, aki Esküdt Lajostól kétféle millió koronát vett fel, hogy üzletében megforgassa, kénytelen volt Weisz üzletéből a pénzt kivenni és a rendőrségen deponálni.

Összeesküvés Törökországban.

KONSTANTINÁPOLY. Összeesküvők meg akarták gyilkolni a sei-ül-izlamot és több közéleti kiválóságot. Az összeesküvésben még nem lehetett megállapítani a bolsevista befolyást. Az indiai csapatok között lázító nyomtatványokat osztogattak. A helyzet igen komoly.

Tárgyalás az irekkel.

LONDON. A sinfeinek futára részletes válaszirattal indult Lloyd Georgehoz. Dublinban remélik, hogy a tárgyalás kielégítő eredménnyel végződik. A tárgyaló felek újabb értekezletre jönnek össze. Hír szerint Lloyd-George bszüntette az irekkel való tárgyalást.

Ha megszállják...

PÁRIS. A nagyköveti értekezlet elfogadta Magyarország ajánlatát, amely szerint hozzájárul ahhoz, hogy Magyarország tisztítja meg a nyugatmagyarországi vár-

megyéket. Ha ennek nem lenne eleget és az olaszok megtagadnák a közbelépést, a cseheknek adna mandátumot a megszállásra. A cseheknek magasrangú antant-tisztek vezetnék. Az olasz közvélemény attól tart, hogy ha a kisantant szállná meg Nyugatmagyarországot, onnan többé nem vonulna ki.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Titkos telefon a postán

(Elfogott posta-tolvajok.)

Bulzan Avram aradi postafőnök néhány nappal ezelőtt észrevette, hogy az anyagszertárból igen sok telefon és táviró anyag hiányzik. A postafőnök feljelentést tett a rendőrségen, ahol Dragits detektívönököt bízták meg a nyomozás vezetésével. Dragits már a nyomozás első napján egy nagy ládát talált a postaépület padlásán, mely lopott dróttal és más anyagokkal volt tele. A detektívönök házkutatást tartott a szertár két alkalmazottjának, Liebhaber Jánosnak és Kolosi Sándornak lakásán, ahol nagy mennyiségű telefon és táviródrótot, telepeket és egyéb felszerelési tárgyakat talált. Ezenkívül a szerelők műhelyében egy titkos telefonállomást fedezett fel, mely az építészeti osztály főnöke telefonjának vezetékeivel volt összekapcsolva és ilyen módon a főnök minden beszélgetését kihallgatták. A rendőrség Liebhaber és Kolosit letartóztatta. Kihallgatásuk után átkísérik őket az ügyész ségre.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Beszélgetés Gorkijjal

(Oroszország kétségbeejtő helyzetében.)

BERLIN. Kopenhágából jelent a Nationalzeitung: Egy dán kapitány, aki hajójával a szentpétervári kikötőt is felkereste, beszélgetést folytatott Maxim Gorkijjal. Gorkij nagyon rosszul néz ki, orvosai megállapították, hogy tüdővésztes. A kapitány erről a találkozásról elmondja, hogy Gorkij megkérdezte őt Pétervárról szerzett benyomásai felől. A kapitány azt válaszolta, hogy Pétervár hasonlít ahhoz a paciensehez, aki most érte el betegsége krízisének és most dől el, hogy fel fog-e épülni. Gorkij ekkor félbeszakította a kapitány beszédét és mialatt a szobában idegesen föl és alá járt, azt mondta:

— Önnek teljesen igaza van. Oroszország most érkezett el a végső krízishez. A forradalomból is levontam a magam tapasztalatait, pedig hittem egy új és jobb kor kezdetében. Minden, amit a bolsevik világnézet vallott, csődöt mondott és már úgy látszott, hogy az újraépítés útja szabad. De most minden reményem ismét megsemmisült. Az éhínség, mely Oroszországot pillanatnyilag uralja, tízszer félelmesebb, mint eddigi akármelyik csapás. A szerencsétlenség, amely reánk szakadt, évtizedekre megfoszthatja a népet akaratának és erejének utolsó maradványától is. Az egyetlen, ami Oroszországot még megmentheti, a külföldi segítség. Enélkül az orosz nép elpusztul vagy az állati tehetetlenség állapotához hasonló helyzetbe kerül.

HIREK.

Öfelsége a királyi pár Aradon.

A CFR. aradi kerületi vasut-igazgatóságát a bucarestii központ ma arról értesítette, hogy Öfelsége a királyi pár szeptember hó 19-én, hétfőn több heti külföldi tartózkodás után visszatér Romániába. A királyi pár udvari különvonaton 19-én Gyertyámosnál jön román területre, majd Timisoaram, Aradon. Teuison és Predealon keresztül Sinajába utazik. A távirat értesíti az aradi vasutigazgatóságot, hogy a királyi pár 19-én reggel 8 óra 39 perckor érkezik Aradra, ahonnan 10 percnyi tartózkodás után az udvari vonat tovább indul Sinaja felé. A királyi pár 20-án érkezik meg Sinajába.

— BEJELENTÉSI ÖSSZEÍRÁS. E hó 17-én, szombaton jelentkezni tartoznak: az első rendőrkerületben: Piata Mihail Viteazul, (Ferenc-tér), Calea Radnei, Sfr. Popa (Ferdinánd-utca) és Str. Mica (Kiss-utca). A második rendőrkerületben: Str. Turului (Lovardá-utca) és Piata Imperator Traian (Attila-ér). A harmadik rendőrkerületben: Cserép-utca és Marotáj. A negyedik rendőrkerületben: Sfr. Puscasila (Lövész-utca).

— Árlejtés a rendőrségi tüzelőtára. Grita Ovidiu rendőrprefektus az aradi rendőrprefektura hivatalos helyiségeinek fűtéséhez szükséges 573 köbméter elsőrendű tüzifa szállítására árlejtest hirdel. Ajánlatok a rendőrség könyvelési osztályához e hó 22-ig az ár pontos megjelölésével nyújthatók be és ott egyben a szállításra vonatkozó feltételek is megadhatók. Az összes pályázók jelenlétében a beérkezett ajánlatok felet a rendőrprefektura dönt e hó 24-én délelőtt 10 órakor. A tüzifa szállításával megbízott pályázóknak az árlejtes napján az ajánlott összeg 10 százalékát kész pénzben vagy óvadékképes értékpapiban az állami pénztárnál le kell fizetni.

— Felhívás a közalkalmazottakhoz. Az aradvárosi és megyei közalkalmazottak ezennel felhivatnak, hogy az „Erdélyi, bánáti és magyar részeken Egyesületének” aradmegyei körének f. év szeptember 18-án d. e. 10 órakor (vasárnap) az aradi igazságügyi palota I. em. 102. sz. teremben megtartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: 1. Szabályok felolvasása és értelmezése az új tagok részére. 2. Az új tagok felvétele. 3. A bizottság megválasztása 3 évi időtartamra a szabályok 19-ik pontja értelmében. 4. Megválasztása illetve delegálása a szabályok 10. pontja alapján azon személynek, ki a Clujon megtartandó közgyűlésre kiküldendő. 5. Egyéb javaslatok. Felkéretnek úgy az új, valamint a régi tagok is, hogy az évi tagsági díjat és pedig: XI—VIII. fizetési osztálybeliek 24 lei, a VIII. fizetési osztályon felüliek pedig 48 leit hozzájárulással. Martin János, az ideiglenes bizottság elnöke.

— Pénzért árulják az adóvallomási ivateket. Az aradi királyi pénzügyigazgatóság egy leiert árulja az adóvallomási ivatek darabját. Azok, akiknek birtokában értékpapir van, külön értékpapir beavatási ivateket is tartoznak kitölteni, melyeknek darabja ugyancsak egy lei. A pénzügyigazgatóság azért árulja a nyomtatványokat pénzért, mer ezzel el akarja kerülni a felesleges papirospazarlást, vagyis azt, hogy bárki a szükségletét meghaladó mennyiséget vigyen el az adóvekből.

Hamis okmánybélyegeket (Bécsben és Bucarestben elfogták a hamisítókat.)

BÉCS. A bécsi rendőrségnek sikerült, a bucuresti sigurantiával együtt működve, nagyszabású bélyeghamisító bandát Bécsben letartóztatni. A banda a Marokkaner-Strasse 10. szám alatti házban ültette fel tanyáját. A jelzett helyen tökéletesen berendezett nyomdát találtak, amely 5 és 10 leies okmánybélyegeket készítésére volt berendezve. A banda tagjai: *Gertler József, Bloch Leo, Grau Amália, Pohm L., Mauiner R., Kuty J.* és még számosan. A vizsgálat kiderítette, hogy a banda több millió értékű bélyegjegyet csempészett Romániába és itt eladta.

BUCURESTI. A bécsi nyomozással egyidejűleg Bucarestben is több letartóztatás történt, mert gyanúokok forogtak fenn, hogy az illetők összeköttetést tartottak fenn a bécsi bélyeghamisítókkal.

Néhány héttel ezelőtt a bucuresti Bristol-szállóban egy szelvényen több mint egy millió értékű 20 leies hamisított bélyeget találtak. A rendőrség azon feltevésben volt, hogy ezek a bécsi hamisított bélyegekből származnak, de ez a feltevés megdőlt, mert a bécsiek csak 5 és 10 leies okmánybélyegget hamisítottak. A bucuresti rendőrség tegnap letartóztatott egy Máday nevezetű egyént, aki alaposan gyanúsítható a 20 leies bélyegeket hamisításával. Ezeket a bélyegeket valószínűleg Grázban hamisították.

A koldus inge.

Hogy is vagyunk az adóvallomásokkal?

Aradon ma mindenki az új adó bejelentés kiállításával vesződik. Egyik tekintélyes iparos legnap beállit dr. Barabás Béla ügyvédhez s együttesen elkészítették másfél órai munka után a bejelentést. Erre azt kérde az iparos:

— Vajjon van-e ember Aradon, aki egész szabályszerűen ki tudja állítani az ivet?

Erre Barabás így felelt:

— Ezer évekkal ezelőtt volt egy király, aki folyton beteg volt, nem tudtak rajta segíteni. Amde a király bölcsői így szólak neki: „Urunk, királyunk! Meg fogsz hamar gyógyulni, ha magadra veszed egy boldog alattvalód — ingét”. Nosza rajta, küldöncök járták keresztül-kasul az országot s minden embertől azt kérdezték, boldog vagy-e? Nem találtak senkit. Végre egyik templom lépcsőjén megkérdezték egy koldust, — boldog vagy-e? Azt felelte igen én boldog vagyok. Erre vitték a koldust a király elé s nehéz pénzeket kértek neki, hogy adná el az ingét. Felelt a koldus, — szívesen odaadnám — de ingem — nincs.

— Hát így leszünk az adóvallomásokkal is. Az illetők csak szomorkodva fogják tapasztalni, amikor lapozzák át a sok ezer bejelentést s nem lesz egy sem, amely a törvények és szabályoknak megfelelően lenne kiállítva. Végre akad egy! No hála Istennek. Forgatják jobbra, balra, nézik elől, hátul és tényleg jól van kiállítva, — ám de az illetőknek sem jövedelme, sem vagyona nincs! — Sajnos, azonban Aradon ilyen szegény, igen sokat fogunk találni.

Engedélyezték az ujaradi reálgyimnáziumot

(A jövő héten kezdődnek a beiratások.)

Ma reggel érdekes döntés érkezett az ujaradi előljáróshoz a bucuresti kultuskormánytól. A közoktatásügyi miniszter engedélyt adott arra, hogy a mostani tanévtől kezdve Ujaradon németnyelvű reálgyimnáziumot létesítsenek. A reálgyimnázium a község tervezete szerint nyolc osztályos lesz, de fokozatosan fog kibővíteni. Első két osztály már most megnyílik és a beiratások már értesülésiink szerint a jövő hét

folyamán kezdejük veszik. A miniszterium kedvező döntését az ujaradi előljáróság örömmel vette tudomásul. Együttal arra kérte a miniszteriumot, hogy a megnyitandó iskolához igazgatónak Lindner József tanárt, rendes tanárrá pedig Neidenbach Ödönt nevezze ki. Az érdekeltek remélik, hogy a miniszterium kinevezi az ujaradi községi előljáróság által kért tanerőket.

Megint „rekvirálnak” lakásokat.

(Dr. Chicin lakáshivatali elnök a közönséghez.)

Több panasz érkezett az Aradi Közlöny szerkesztőségébe, hogy állandóan bizottságok járnak végig a városon, felülvizsgálják a lakásokat, és fontoskodva jegyzetnek noteszeikbe a háziasszonyok érthető kétségbeesése közepette. A lakásfelülvizsgálatot természetesen a legtrikább esetben követi rekvirálás. Ma dr. Chicin Remus lakáshivatali elnök, akihez felvilágosításért fordultunk, a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának.

— A legnagyobb meglepetéssel és megbotránkozással értesülök ezekről az anomáliákról. Kijelentem és hivatalosan közlöm a nyilvánossággal, hogy a lakáshivatal ezidőszert nem rendez újabb lakásrazziákat. Annak idején, amikor ez aktuális lesz, megfelelő

igazoló irásokkal és felhatalmazás sokkal látjuk el a lakáshivatal ama embereit, akik a fölösleges lakásrészek és eldugott lakások után kutatnak, de ez legelőbb a népesedési hivatal munkájának befejezte után fog megtörténni. Valószínűnek tartom, hogy az önkéntes lakáskutatók a saját részükre akarnak lakást találni. Természetesen ehhez joguk van, de nem szabad magukat hatóságoknak kiadni. Éppen ezért mindenki mielőtt tárgyalásokba bocsátkozik velük, először az igazolványaikat követelje. És ha ilyet nem tudnak felmutatni, zárja be előttük lakását.

Dr. Chicin nyilatkozata bizonyára örömet fog kelteni a már eddig is sok félelmet kiállott lakástulajdonosoknak.

A cigányasszony átka.

(Tífokzások halálsejtel egy Aradmegyei faluban.)

Ma délelőtt érdekes jelentés érkezett az aradi vizsgálóbíróshoz. A siriai (világosi) csendőrség közölte, hogy Varga József egyik környéki tanyai lakos felesége tegnap este gyanus körülmények között, a legrettentesebb görcsök között meghalt. Az ügy előzményei érdekesek. Varga József jómódu iparosmester a szüret idején családjával együtt a szőlőjében lakott. Tegnap délután üzleti ügyben bejött Aradra. Vargáné három esztendő kis fiával maradt otthon. Mire férje hazajött, az asszony halott volt, a kisfiu pedig sirástól alétan feküdt a földön. Az asszonyt, amint azt az előhívott orvos megállapította, szivgörcs ölte meg. A kisfiut sikerült kihallgatni. Elmondotta, hogy délután egy cigányasszony jött hozzájuk és sokáig beszélgetett az anyjával. Egyszerre összevessztek, az asszony el kezdett kiabálni, hogy azért, mert őt kidobta, meg fog halni. A cigányasszony elment. Vargáné csakhamar összeesett és meghalt. Komplikálja az esetet hogy a szomszédok nem hallottak veszekedést jelentő lármát. Gyermeksírást hallottak, de nem is hederítettek rá, mert máskor is meg történt, hogy Vargáné egyedül hagyta a kisgyermeket és az egész délután sirt. A legvalószínűbbnek látszik, hogy a kövér Vargánét szivgörcs ölte meg. Az aradi ügyészség elrendelte a boncolást, amely hivatva lesz eldönteni, hogy méreg, vagy külső erőszak, esetleg izgalom okozta-e Vargáné halálát.

Adókiivetés.

(Kik kerülnék sorra?)

Az aradvárosi adóhivatal területére alakított és a jövedelem, vagyon és hadinyereség adó elsőfoku megállapítására illetékes adó felszámolási bizottság a következő adózók adóját fogja tárgyalni.

Szeptember 23-án: Dr. Micla Sever, Moldovan János, dr. Moga Cornelia, Martics János, Pacu Jenő, Klein B. Vilmos, dr. Barra Gyula, Goldschmidt Sándor, Nyéki Ilona, Nyáry Béla, Nyáry Vilmos, Oppenheimer Rezső, Schwarcz Aladár, özv. dr. Petrán Jánosné.

Szeptember 24-én: Pichler Sándor, Pollák Sándor, Pollák Lipót, Pollák Lajos, Posch Alajos, Prokopecz József, Purjesz Lázár, Rabitz Mór, Radó Gyula, Dansbung Sándor, Reich Sándor, özv. Reicher Kálmáné, özv. Reigner Samuné, Reusz Sándor, Bing Géza, Robitsek József, Rosenthal Sámuel.

Szeptember 26-án: özv. Róth Bernátné, Róth Zsigmond, Rubinstein Mór, Salgó B. Béla, Schäffer Henrik, Simandán György, Somló Miksa, Stauber Ábrahám, özv. Steiner Ferencné, Stecl Adolf, Stern Cecília, herceg Schulkovszky I. Mária, dr. Schütz Henrik, Schwarcz Hermann, Funckelstein József, Schwarcz Adolf, Weisz Izidor.

Szeptember 28-án: Schwarcz Dezső, Schwarcz Mór, Schuch Ferenc, Szabó Zoltán, Szalay Károly, dr. Székely Károly, dr. Székely Inigó, Szöllösy Ödön, Stán Todor, özv. Stojkovits Milánné, Szücs F. Vilmos, dr. Tagányi Sándor, Timáry Aranka.

Ungár Mór, Wadowszky Gusztáv, Vámos Antal, Vándor Bertalan, Vaszits György.

Szeptember 29-én: Weinberger Ferenc, özv. Weinberger Jánosné, Weinberger Ede, Weisz Mihály, Tömöry Jenő, Weiszberger Mór, Vikol Ede, özv. Vinkler Sándorné, Winternitz Jenő, Vojtek Kálmán, Vuculescu Titus, Vulcu Maxim, Zab István, Zimmermann Lajos, Zureck Károly, özv. Zvoroszk Józsefné, Freud Fülöp, Kürt József.

Nem lehet búzát kivinni

(Megnehezítik az exportot.)

A CFR. aradi kerületi vasutigazgatósága a bucuresti közlekedésügyi miniszteriumtól ma egy távirati értesítést kapott, amelyből kitűnik, hogy akormány az egyre jobban meginduló buzaexportot szabályozni kívánja. A távirati értesítés beszámol arról, hogy a buzaexportra vonatkozó bucuresti tárgyalások a napokban befejeződtek. A tárgyalásokon a kormány megbízottai a résztvevők tudatába adta a kormány határozatát, amely szerint a jövőben az összes kiviteli engedély iránti kérvényeket a bucuresti kereskedelemügyi miniszteriumhoz kell benyújtani. Ezek után a tárgyaláson olyan irányban is megegyezés jött létre, hogy az eddig kiadott kiviteli engedélyek semmiek és az ország területéről búzát kivinni nem szabad. A távirati értesítés azt a megnyugtató hirt közli egyben, hogy a kormány egyébként nem kíván akadályokat gördíteni a buza-export elé és teljesen érthetetlennek tartja azt a nyugtalan-ságot, amely a tárgyalások eredményei folytán több nagy regátheli gabona-céget üzembeszüntetésre indított.

Szól a muzsika.

(Kötelező a zeneadó. — Új maximum a kávéházakban.)

Az Aradi Közlöny jelentette, hogy a cigányzenészek dr. Angel István polgármester közbenjárását kérték, hogy tovább is zenélhessenek a kávéházakban, mert a kávéháztulajdonosok a hetven lei napi cigányzene luxusadó miatt esténként nem akarták igénybe venni a cigányzenét. Dr. Angel István polgármester ígéretet tett, hogy a pénzügyigazgatóságnál eljár és lehetőleg el fogja intézni, hogy se a kávéháztulajdonosok, se a zenészek ne károsodjanak a cigányzene luxusadó miatt. A polgármester madélelőtt a pénzügyigazgatóságnál tárgyalásokat folytatott, ahol rendeletekkel bebizonyították, hogy a cigányzene luxusadó kötelező. A polgármester kijelentette a kávéháztulajdonosok előtt, hogy vegyék igénybe ezentul is a cigányzenét, mert rövidesen ugyanis életbelépnek az új kávéházi és vendéglői maximális árak, ami által fedezve lesznek kiadásai. A zenekarok tehát ismét játszani fogják a divatos keringőket és andalgó nótákat.

— Az orvosi hivatal közhírré teszi, hogy azok az orvosok, akik a 20 lei diplomakijelölési díjat már egyszer lefizették, ennek igazolása esetén azt nem kell még egyszer fizetniük.

— Törekvés—AAC bajnoki labdarúgó mérkőzés szeptember 18-án, vasárnap délután fél 5 órakor az AAC sporttelepén. Előtte a II. csapatok.

— Meglopta a férjét. Soborsinban nemrég feltűnő körülmények között Bóta Irimie ottani parasztszázadót rövid távolléte alkalmával valaki elloptott 34 ezer leit. A nyomozást a soborsini csendőrség nagy apparátussal indította meg, de eddig semmi különösebb eredményt nem ért el. Bóta lakása nem volt felbontva, sehol semmi nyom nem volt látható, sőt a látszat általában az volt, hogy kívülről senkinek sem lehetett bejutnia a lakásba. Végre Ispas Sebestyén soborsini járásörmszter arról értesült, hogy Bóta Imre annak idején saját felesége lopja meg. Ennek alapján a csendőrség újból hozzálátott a nyomozáshoz, amelynek során most már bebizonyosodott, hogy tényleg a parasztszázadós követelte el a lopást. Az összeg legnagyobb részét a háza félreeső helyén elrejtve még is találták a csendőrök. Bóta feleségét ma bekísérték a csendőrök az aradi királyi ügyészségre.

— Lebontják a Neptun uszodáját. Herling Gyula városi főmérnök előterjesztést tett a városi tanácsnak a Neptun-fürdő uszodájának lebontására. A főmérnök az uszoda lebontását a jövő hét hétfőjére halasztotta el és azzal indokolja előterjesztését, hogy az időjárás már úgy sem alkalmas az uszoda használatára és a nagy területet elfoglaló uszoda akadályozza a látást. A tükörfürdő a bérlők részére egyelőre még nyitva marad.

— Női polgármester. Brüsszel. Albert belga király Keignserts kisasszonynak Gheluvelt város polgármesterévé való kinevezését jóváhagyta. Belgiumban ez az első polgármesternő. Gheluvelt, Ypern közelében levő városka, amely a flandriai harcok középpontjában állott és majdnem teljesen áldozatul is esett a harcoknak.

— Utjavítás. A városi mérnöki hivatal előterjesztésére Aradváros tanácsa tárgyalásokat folytat a Vásártér kibővítéséről. A tárgyalások egy-két napon belül befejeződnek úgy, hogy rövidesen hozzáfognak a térnek gránitkockákkal való kikövezéséhez. A gyermekórház előtti ut egyrészt aszfaltotzni fogják. A munkálatok valószínűleg november hó 15-ig befejeződnek.

— Orvosok, gyógyszerészek, szülésznők jelentkezzenek! Dr. Bradean Athanasz megyei főorvos felszólítja az összes aradmegyei orvosokat, gyógyszerészeket és szülésznőket, hogy e hó 24-ig okvetlenül jelenjenek meg a megyei orvosi hivatalban. Aki még nem adta be az orvosi hivatalhoz diplomája másolatát, valamint illetőségi és honossági bizonyítványát és a legutolsó katonai igazolványát, az hozza azokat magával.

— Budapesti orvosok sztrájkterve. Budapest. A budapesti orvosok között mozgalom indult meg, hogy a mindinkább nagyobbodó élelmiszerszükségre általános orvosi sztrájkjal válaszoljanak. Eltekintve az élelmiszerek mérhető len drágulásától, még hiány is van élelmiszerekben, minek következtében a lakosság széles rétegei a táplálkozás hiányos volta miatt betegszenek meg, úgy, hogy éppen ezért egyes betegségek járványosan lépnek fel. Orvosi segítség lenne, ha az élelmi-

szerteszórát tennék ezért felelősé és az uzoráskodókkal szemben, mint a betegségek előidézőivel és terjesztőivel szemben lépének fel.

— Mérgezés vagy szívbénulás? A nadlaci csendőrség ma délelőtt telefonon jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy Weinhart Istvánné, ottani gyógyszerész felesége gyanus körülmények között hirtelen meghalt. A halottkém a hulla száján valami port vélt felfedezni és így támadt az a gyanúja, hogy Weinhartné mérgezésnek az áldozata. Az aradi ügyészség elrendelte a hulla felboncolását. A bizottság a vizsgálóbíró vezetésével kiutazott a helyszínre és a boncolás eredményeként megállapította, hogy Weinhartné szívbénulás ölte meg és így a halottkém tévedett.

— Magyarországon megszűnik a botbüntetés. Budapest. Szeptember hónapban hatályát veszti a botbüntetésről szóló törvény. Egész Magyarországon csak három delikvenst húztak deresre. A botbüntetésről szóló törvényt mindössze egy évi időtartamra hozták, de árdragítás eseteiben tovább is alkalmazhat.

— Gyermekrontó gyermek. Az aradi államrendőrségnek érdekes foglya volt ma: a detektívek feljelentés alapján előállítottak egy tizenöt éves lánygyereket, aki ellen az a feljelentés érkezett, hogy egy hét éves kislány ellen erőkölszelen merényletet követett el, amiből kifolyólag a lány fertőző betegséget kapott. A megtévedt fiú ellen megindult az eljárás.

— Költözők rendőrkapitány. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a második kerületi rendőrkapitányságnak, amely jelenleg a volt szabadkőműves-páholyan van, a mértékitelesítő hivatal épületében megfelelő helyiséget talált a lakáshivatal. A tanács megbizta a városi mérnöki hivatalt, hogy bizottság által vizsgálta meg, vajon alkalmas-e a második kerületi rendőrkapitányság elhelyezésére. Herling Gyula városi főmérnök vezetésével ma szállt ki a bizottság és megállapította, hogy renoválás és átalakítások válnak szükségessé az épületben. A főmérnök ez irányban előterjesztést tett a városi tanácsnak.

— Aarader Zeitung a Kelet hírlap-iroda elárúsító bódéiban kapható a Weitzer és Salacz-utcák sarkán és az árusoknál.

— Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a kereskedelmi kamara termében közgyűlést tart, amelyen az új adók ügye kerül megvitatásra. A kör tagjait és az érdeklődőket ezúton hívja meg az Elnökség.

— Filmiskola — miniszteri engedéllyel. Budapest. A magyar kultuszminiszter rendeletet adott ki a film-szinképző iskolák felállításáról. Ezentúl csak engedéllyel nyitható ilyen iskola és félévenként a minisztérium felügyelete alatt selejtező vizsgákat kell rendezni, amelyeken a tehetségtelen növendékek eltávolítandók. A tanfolyam két évés a felvétel ugyanolyan feltételekhez van kötve, mint a sziniiskoláknál.

— Frigyes főherceg birtokai. A „Newyork Herald” jelenti, hogy Frigyes főherceg, Izabella főhercegnő és gyermekei birtokát egy amerikai konzorciumra akarják át ruházni. A tárgyalások Thomas Felder, ismert amerikai pénzember befolyására megakadtak. A konzorcium a főherceg bírói zár alá vett és elkobzott birtokainak,

melyek az utódállamokban fekszenek, a kiadását akarta keresztülvinni. A birtokok értékét 200 millió dollárra becsülték.

— Keresztény internacionálé. Róma. Don Sturzo, az olasz néppárt politikai államtitkára legközelebb Németországba és Magyarországra utazik, hogy megszerveze a keresztény internacionálét.

— Tizenegy milliárdos hozomány. Bécs. Schwarz József, a bécsi Hofoper és Volksoper volt tagja Berlinben megalapította a szerencsésjét. Schwarz jelenleg a berlini Staatsoper tagja. Itt lett szerelmes belé Silken asszony, egy amerikai nagyiparos özvegye. Az esküvőt még az ősszel megtartják. Silken asszony férjétől csupán nyolc millió dollárt örökölt, amihez még hozzájárulnak schleswig-holsteini és baden-badeni birtokai, ahol különben született is az „aranyos” özvegy. A tegnapi valutakurzus szerint egyedül a 8 millió dollár 11 és fél milliárd osztrák koronát tesz ki.

— Tanítók kinevezése. Az aradi tanfelügyelőség ma kapta kézhez a bucurestii közoktatásiügyi kormányzat az új aradmegyei tanügyi kinevezésekről szóló rendelkezését. Moldován József vezető tanfelügyelő egyelőre még nem közli a nyilvánossággal a több rendkívül érdekes adatot közlő okmányt, hanem előzőleg megteszi észrevételeit.

— Szerencsétlenségek a megyében. Az aradi ügyészséghez ma a következő jelentések érkeztek: Vadason Mekuczsa Tódor gyanus körülmények között hirtelen meghalt. Elrendelték a felboncolását. Bokszegről azt telefonálták, hogy Panthea Miron ottani lakos kisgyermeke belefuladt egy dézsába forró vízbe. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 16. Aradi valutakurzusok: Dollár 110, márka 1'05 dinár 1.75, sokol 1.25, magyar korona 0.24, osztrák korona 0.08, francia frank 8.50.

Zürichi nyitás: Berlin 535, Newyork 835, Milánó 2480, Prága 695, Budapest 110, Zágráb 250, Bucuresti 500, Varsó 13, Bécs 47, lebelyegzett osztrák korona 40.

Bécsi nyitás: Sokol 1905, dinár 2600, magyar korona 265, lengyel márka 34.25, lira 6700, leu 1420, angol font 3030, dollár 1616, francia frank 11250, svájci frank 27900, márka 1460. Kifizetések: Prága 1910, Zágráb 660, Budapest 236.5, Varsó 47.75, Milánó 6750, Bucuresti 1410, London 6000, Newyork 1630, Páris 11300, Svájc 28000, Berlin 1485, Hollandia 50590.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1830, dollár 363, francia frank 3825, márka 515, lira 2336, osztrák korona 33.75, rubel 35,

leu 500, sokol 652, svájci frank 9450, dinár 852.5, lengyel márka 13. Kifizetések: Bucuresti 500, Berlin 512.5, Milánó 2350, Prága 650, Bécs 34.5, Zágráb 215, Newyork 570.

Zürichi zárulat: Berlin 535, Hollandia 18250, Newyork 581, London 3136, Páris 4095, Milánó 2475, Prága 643, Budapest 110, Zágráb 250, Bucuresti 500, Varsó 13, Bécs 47.5, lebelyegzett osztrák korona 40.

Budapesti zárulat: Napoleon d'Or 1840, angol font 3090, dollár 566, francia frank 3920, márka 517, lira 2350, osztrák korona 34, rubel 33.5, leu 490, sokol 640, svájci frank 9430, dinár 845, lengyel márka 12. Kifizetések: Bucuresti 495, Berlin 510, Milánó 2353, Páris 3850, Prága 655, Svájc 9630, Bécs 34, Zágráb 222.5, Newyork 563.

Bécsi zárulat: Sokol 1875, dinár 2575, magyar korona 297, lengyel márka 35, lira 6500, leu 1400, angol font 3850, dollár 1320, francia frank 11000, márka 1450. Kifizetések: Prága 1880, Budapest 295, Varsó 34, Milánó 6575, Bucuresti 1335, London 5875, Newyork 1595, Páris 11100, Berlin 1460, Hollandia 49509, Svájc 27500.

— Budapesti értékpapírok. Budapest. Az értéktőzsdén tegnap a fontosabb papírok kurzusa a következő volt: Angol-Magyar Bank 710, Földhitelintézet 3100, Magyar Hitel 1690, Forgalmi Bank 440, Osztrák Hitel 570, Kereskedelmi Bank 570, Concordia-malom 2700, Gizella-malom 1900, Beocini 6050, Általános Köszén 7900, Salgótarjáni 5250, Urikányi 5350, Ganz-Danubius 25000, Ganz-villamosági 4700, Rimamurányi 2550, Schlick 1075, Baróti 1550, Magyar Cukor 10500, Egyesült Fa 1580, Nasic 14400, Neuschloss 990, Országos Fabank 1265, Viktoria 755, Szlavonia 1500, Zabolai 2425, Adria 7700, Déli Vasut 1290, Államvasut 1000.

— A legutolsó valutakurzusok és külföldi tőzsdézáratok reggel az Aradi Közlönyben olvasható leghitelesebben.

Csak miniszteri engedéllyel alakulhatnak részvénytársaságok.

(Nincs új cégbejegyzés.)

Az aradi törvényszéken működő cégbejegyző hivatalba újszólván már hónapok óta alig érkezik egy-két újabb cégbejegyzési kérelem. Ennek az érdekes tünetnek okát legfőként ott kell keresni, hogy nem alakulnak új cégek. A legvalószínűbb ok azonban a cégbejegyzési eljárás komplikáltsága. A fennálló rendelkezések szerint például egy új részvénytársaság bejegyzése újszólván lehetetlen, mert annyi minden formaság elintézése után a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye is szükséges ahhoz, hogy az illető részvénytársaságot lajstromozzák.

Új szindarabok.

(Milyen darabokra készülnek a budapesti színházak?)

Budapest az európai nagyvárosok sorában is jelentős helyre küzdötte fel magát a színházi élet szempontjából. Kifűző színészek vannak itt, akiktől páratlan művészi produkciókat láthatni, de a mit bemutatnak, az utóbbi időkben nem mindig felelt meg a budapesti színházak által korábban képviselt kultúrívónak. A most induló évadban ugy látszik a színház nemcsak mint üzlet, hanem mint az irodalom oly fontos tényezője is megfelelően fog érvényesülni.

A magyar királyi Operaház Mader igazgatása alatt nagyszerű tervezettel állott elő. Bemutatja Dohnányi Ernőnek Zengő torony, Hubay Jenőnek Karenin Anna, Mascagninak A kis Marat és D'Al bertnek Holt szemek című operáit felújítja Massenel Manonját, Verdi Othelloját, Tschajkovszky Anyeginjét és egy Strauss Richard-ciklust is rendez. A Nemzeti Színház programja egészében véve még nem ismeretes. Ambrus Zoltán családi gyászja miatt csak pár nap mulva foglalja el hivatalát. Egyelőre csak a Falu rossza és Szentivánéji álom reprizéről, továbbá Hevesy Sándor 1516. című, a Dózsa-féle parasztlázadást feldolgozó drámájának premierjéről van szó.

A városi Színházban legközelebb Mi-löcker: Koldusdiákjait és Sztojanovits Jenő A reichstadti herceg című operettjét mutatják be. Ebben lép fel először Faragóné Biller Irén. A Vigaszínház a Falurossza felújítására készül. Ugy látszik versenyezni kíván a Nemzeti Színházzal. Lekötötte ezenkívül Heltai Móricz Zsigmond és Molnár egy-egy darabját. Címe még egyiknek sincs. Az idegen szerzők közül Paul Claudel és Tristan Bernard darabjait fogja hozni.

A Magyar Színház legnagyobb szenzációja Molnár Ferenc Színház címen egybefoglalt három egyfelvonásos lesz. A magyar szerzők közül Szomorú Dezső, Dánielné Lengyel Laura, Drégely Gábor, Hajó Sándor, Vajda Ernő és Liptay Imre, a külföldiek közül Claude Farrere darabjai várnak bemutatásra. Tervezik Schiller Orleansi szüzenek előadását is, a címszerepben Darvas Lili.

A Belvárosi Színház programján Herceg Ferenc, Hajó Sándor, Szenes Béla, Emőd Tamás és Nagy Endre művei, a külföldi írók közül pedig Félix Salten, Schnitzler Cassanovája, Jean Scharmen Arnyékalásza és Wachhausen-Reuilard A negyvenéves asszony című darabjai szerepelnek. A Renaissance színház a Kék egér és Sárga csikó reprizét és Földes Imre Tamás Vera c. darabjának bemutatóját tervezi.

A Király Színház szezonját Kálmán Imre Hollandi lány c. operettjével kezdi meg. Ezután Faragó-Nádor Desdemónájára és Nádor-Balassa Baba-vásár című operettjeire kerül a sor. A Blaha Lujza színházzá átalakult Revue színház Angyan-Zágon és Drasche-Lázár operettjére készül, amely után a Toto című amerikai nagy látványos operettel fogja bemutatni.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lej 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk le.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szölg 7 lej 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„NINCSÉN SENKIM” levele van e lap kiadójában, kérem átvenni. 3634

„HETENKÉNT KETSZER” jeligenek levele van Wallinger hirdetőjében, kérem átvenni. 3635

KERÉSEM urieleány vagy uriaszony tisztességes barátságát, kit intelligens emberhez méltóan szórakoztatnék. Jelligés leveleket „Megértettem” alatt a kiadóba kérek. 3636

VIDÉKI uriember intelligens diszkrét urinó, vagy leány ismeretséget keresi, akivel Aradon létekor szabad idejét kellemesen eltölthetné. Levelet „Vidéki” jeligére Wallinger hirdetőjébe kér. 11128

Alkalmazás.

MOSONÓ házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban. 3626

TISZTESSÉGES bejárónó azonnal felvétetik Strada Metianu (Porray-utca) 2. Gúttok Andornál. 10508

ÜGYES varróleányok azonnaira felvétetnek Burján-varrodában Str. Consistorului (Bachyány-utca) 26. 3625

HÁZVEZETŐNÖK ajánlkozik magányos urhoz vidékre a háztartás összes teendőiben jártas megbízható szolid urinó. Címe Wallinger hirdetőjében. 11128

PIPERE vasalónő ajánlkozik uri házakhoz. Cím Wallinger hirdetőjében. 11128

HÁZVEZETŐNŐT keresek azonnali belépésre. Cím Klein hírlapirodában. 10509

ÉRETTSÉGIZETT könyvelő-levelező perfectül tud románul és magyarul, állást keres azonnali belépésre. Leveleket „2000” jeligével Wallinger hirdetője továbbít. 11128

HÁZVEZETŐNŐ, aljvarrónó, kismunkás szabóság és tanulóleányok felvétetnek Jakabos varroda Strada Dr. Romul Veliciu 16. 11128

TÖBB ÉVI gyakorlati megfelelő vizsgálati és szolgálati bizonyítványokkal rendelkező Diesel-gépészt keresünk. — Ajánlatok Kelet hírlapirodához. 11082

JÓ GAZDASSZONY kerestetik a „Vadászkürt” étterem részére. Bővebbet ugyanott. 11128

Vétel és eladás.

ELADÓ 4 darab boroshordó, 2 darab szőlőskád és egy szőlődaráló. Arad-Gáj Temető-utca 21. 3629

ELADÓ egy nagyobb szódagyár Majlátfalván (Temesmegy.) Bővebbet Huzsvár Mátyásmál ugyanott. 3628

BÖRGARNITURÁS uriszoba megvételre kerestetik. Bővebbet: Wolfner, Strada Cloasca, Szent László-utca 7. 3632

MEGVENNEK kétszobás lakásberendezést teljes konyhaberendezéssel. Ajánlatokat Wallinger hirdetője Földes-palotka kamujával szemben továbbít. 11128

ZONGORÁT keresek megvételre. Ajánlatokat Wallinger hirdetője továbbít. 11128

VEHET, eladni cserébe modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolni telefon 333. szám. 11031

ÚJ BUTOROK részletre legelőnyösebb áron beszerezhetők Garai butorüzletében Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 2862

NÉGY DARAB rendkívül finom perzsa-szőnyeg 10.000 Lejért eladó. Schächter, Piata Pievnei No 5. 3608

Lakás.

EGY-KÉT butorozott szobát lehetőleg fiúszoba használatra keres központban fiatal házaspár. Ajánlatokat „Csinos és tiszta” jeligére a kiadóba. 3627

Üzletek.

JÓFORGALMU sülöde házzal együtt eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 11126

Ellátás.

EBÉDET, vacsorát kaphatnak uricsaládnál uriembernek. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11128

Különfété.

EZERJÓFÚ gyomorélixir, páratlan, hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, fejfájás, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

APRÓHIRDETESEKET az Aradi Közlöny részére írvessz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap-elárúsító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. Kleit I. hirdetés és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-utca) Haáz ügynöksége, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. és Mandl, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papír-üzlet.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem hogy ügytelem, ill. Schulder Lőrinc borkermelő, máriaföldi lakos megbízásából Epstein Márkusz s illetve Ziptel Károly borkereskedők, mint késedelmes vevők kárára és veszélyére 197 hektó 13 liter, 1920. évi termésmű máriaföldi fehérbor Máriaföldén, 1921. évi szeptember hó 24-én délután 3 órakor dr. Haller Károly állami közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen el fog adatni.

Kiküldési ár a vételár, vagyis hektóliterenként 500 Lei, Bánatpénz 10.000 Lei. A vételár készpénzben azonnal fizetendő. A vételi illetéket a vevő fizeti. Vevő köteles a bort azonnal átvenni 3 nap alatt saját hordóiban elszállítani.

A bor Schulder Lőrincnél Máriaföldén bármikor megtekinthető. Sarmicolaul-Mare, 1921. szeptember hó 12. 3633

Dr. Sztojka Vladimír, ügyvéd.

Spitzer Elek

szabómester 3750

Petrozsényben keres:

1 elsőrendű szabászt és 2 nagymunkást jó fizetéssel. — Csak elsőrendű munkásoktól kérek ajánlatot tenni címre azonnal.

Angol és francia

női szabóság

WOLMUTH J.

Str. George Baritiu (Rákóczi-utca) 29. Ugyanott férfimunkás felvétetik. 10507

Aradváros I. ker. előjárósága.

19S20—1921.

PÁLYÁZATI

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy az Inspectoratul General Sanatarii si ocrotitorilor sociale Cluj, Divizia Technica Iginica-nál a következő állások vannak üresedésben:

1. Egy műszaki mérnöki állás havi 1150 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 700 lei előnyben részesülnek a műegyelemel végezettek és a vízvezetési, világítási, szellőztetési munkálatokra vonatkozó gépek be rendezésének gyakorlásával bírók.

2. Egy építész állás havi 750 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 550 lei. A műegyetemi tanulmány és építészetbeni gyakorlat kérések.

3. Egy könyvelői igazgatói állás havi 850 lei törzsfizetéssel a kereskedelmi tanulmány és állami könyvelőséget érők kérések.

4. 2 rajzoló állás havi 550 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 220 lei. Az építészeti irodai gyakorlat kérések.

II. Az Inspectoratul Iginic din Cluj Targul-Mures, Salu-Mare si Timisoara-n a következő állások vannak üresedésben:

1. Mindeniknél egy-egy műszaki egészségügyi főmérnöki állás havi 900 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 650 lei a műegyetemi tanulmány és az építészeti gyakorlat kérések.

II. Mindeniknél egy-egy rajzoló állás havi 550 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 220 lei az építészeti irodai gyakorlat kérések.

III. Az Inspectoratul Iginic din Oradia-Mare üresedésben van egy állás havi 550 lei törzsfizetéssel és rendkívüli segély körülbelül havi 220 lei.

Az ezen állásokat elfoglalni óhajtok kérések a jogosító okmányokkal felszerelt kérvényeiket az Inspectoratul General div. Technica Iginica Cluj vagy az Inspectoratul Iginic illetőségek Cluj, Brasov Targul-Mures, Salu-Mare, Oradea-Mare, Sibiu si Timisoara-nál benyújtani.

Arad la 10 Septembrie 1921.

ELŐJÁRÓ.

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS
BEKÖTÉSET
VALLALIA

AZ

ARADI KÖZLÖNY

KÖNYVKÖTÉSZE.